Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik*, *J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*: în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta“ iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 238. Braşov, Joi, 26 Octomvre (7 Noemvre) 1895.

Din causa sfintei sêrbătorĭ de mâne ḑiarul nu va apăré până Vinerĭ séra.

Sistare şi amânare.

S'anunţă, că preşedintele tribunalului din Pesta cere înmulţirea personalului la secţiunea penală, căcĭ nu mai póte birui cu munca.

Trebue, că le-a dat grozav de mult lucru criminaliştilor din capitala unguréscă şi cercetarea în faimósa afacere cu toastul din Dobriţin, şi că acésta va fi contribuit la hotărîrea preşedintelui de a cere sucurs.

Cetitorii noştri îşĭ vor aduce aminte de demonstraţia, ce au fost arangiat'o papricaşii dela Dobriţin când cu banchetul dat în onórea lui Francisc Kossuth. Faptul produsese o estra-ordinară sensaţiă, căcĭ după un toast ţinut pentru monarch s'a fost intonat cântecul batjocoritor „Hunczut a német.“

A şi făcut o impresiune cât se póte de rea la curte acea demonstraţiă şi se ḑice, că ea nu puţin ar fi contribuit a accelara căderea cabinetului Wekerle. Firesce, că în astfel de împrejurărĭ trebuia sĕ se ia mĕsurĭ spre a pedepsi pe urzitorii acelui scandal. S'a şi anunţat cu mare sgomot, că vor fi traşĭ la rĕspundere musicanţii, birtaşul şi Dumneḑeu mai scie câţĭ alţii, pe carĭ se aruncase suspiţiunea.

Despre caracterul adevĕrat al demonstraţiei cutezate nu era nimenĭ în dubiu şi de aceea s'a aşteptat, ca procesul de lesa-Majestate, cu a cărui purtare a fost însărcinat tribunalul din Budapesta, sĕ scótă la lumină pe cei vinovaţĭ.

Cercetarea s'a şi făcut, desfăşurându-se o activitate, ce părea estraordinară. Au fost citaţĭ toţĭ membrii tarafului de lăutarĭ, carĭ au ridicat prin cântecele lor în acea séră entusiasmul mesei Kossuthiste. Au fost citaţĭ şi interogaţĭ birtaşul şi toţĭ chelnerii acelui local, şi aprópe tóte persónele, câte au luat parte la banchet.

Şi resultatul? — E mai mult hazliu, decât surprinḑĕtor. Cântecul batjocoritor s'a cântat, dér cum au ajuns musicanţii sĕ-l cânte, nu se scie; nimenĭ nu li-a spus nimic şi ei nu au avut nicĭ un gând rĕu, ér publicul nu numai că n'a aplaudat, ci a provocat pe Ţiganĭ sĕ înceteze.

Astfel, după atâta tapagiu şi după atâta muncă a tribunalului, tot lucrul s'a făcut muşama şi procuratura a sistat procesul.

Acésta ne aduce aminte de scenele cu desnodămênt hazliu din operele comice. Dér ne mai aduce aminte şi de procesele analóge, ce s'au intentat demonstranţilor de stradă dela Turda etc. Aceste procese au ajuns sĕ fiă renumite prin aceea, că se tot amână.

Au trecut trei anĭ, de când în Turda a isbucnit acel vandalism ne mai pomenit, ce a culminat în devastarea caselor conducĕtorului deputaţiunei române şi a altor fruntaşĭ românĭ. De atuncĭ membrii comitetului, carĭ au mers cu Memorandul, au fost judecaţĭ, au stat peste un an închişĭ şi pe urmă au fost graţiaţĭ, ér vandalilor dela Turda nu li-s'a atins până acum nicĭ un fir de pĕr din cap.

Acésta este partea patriarchală şi mult caracteristică a stărilor de drept, ce domnesc la noi. Şi totuşĭ preşedinţii tribunalelor se vaetă că la secţiunile penale funcţionarii nu mai pot birui cu munca!

Manifestul Cehilor bĕtrânĭ.

Bărbaţii de încredere ai partidului naţional boem, adecă ai Cehilor bĕtrânĭ, au ţinut la 3 l. c. o conferenţă în Praga, în care — după ce au luat în desbatere critică posiţia partidului lor şi raporturile faţă cu celelalte partide politice, mai alesînsĕ faţă cu partidul liberal boem, adecă a Cehilor tinerĭ — au redactat un manifest, subscris de trei representanţĭ ai lor. Organul Cehilor bĕtrânĭ, *„Politik“*, din Praga publică în numĕrul sĕu de alaltăerĭ acest manifest în fruntea fóei. Conţinutul manifestului în reasumat este următorul:

Deja după alegerile dietale din 1889 şi 1891 s'a discutat în sînul partidului naţional boem asupra faptului, ca toţĭ representanţii acestui partid sĕ-şĭ depună mandatele, deóre-ce era evident, că curentul nou, inaugurat de partidul liberal boem, duce politica poporului boem în alte direcţiunĭ, şi în urma acésta abate pe popor dela acei representanţĭ ai intereselor sale, cărora le dĕduse mai înainte tótă încrederea, pe lângă tóte schimbările sistemelor de guvernare.

Perseverarea pe terenul de luptă politică şi-au ţinut'o deputaţii naţionalĭ ca datorinţă numai până atuncĭ, până când numĕrul lor le servea ca o dovadă de încredere a diferitelor cercurĭ electorale, şi până când puteau încă sĕ spereze, că identitatea scopurilor urmărite va apropia amêndouĕ partidele, şi ele vor încheia cel puţin *o legătură pentru eluptarea drepturilor generale ale naţiunei.*

In decursul timpului s'a dovedit însĕ, că *lupta partidului liberal boem în contra partidului naţional boem este mai acută şi mai înverşunată astăḑĭ, ca orĭ şi când şi că devine tot mai îngust câmpul, pe care sĕ mai fiă posibilă conlucrarea comună pentru interesele naţionale generale, carĭ sunt cea mai săntă datorinţă a nóstră a tuturora.*

Şi numai esistenţa partidului naţional este, durere, motorul de căpetenia al partidului liberal în lupta politică. Tóte nisuinţele acestuia merg într'acolo, sĕ scótă pe cel d'întâi din lupta politică şi sĕ-i ia din mânĭ tóte mandatele. Acéstă luptă înverşunată infectéză de anĭ de ḑile tóte raporturile din internul vieţii nóstre naţionale şi rupe legăturile de dragoste şi de respect imprumutat, *carĭ ar trebui sĕ-i lege de olaltă pe membrii unei şi aceleaşi naţiunĭ*, fiă cât de diferite vederile lor politice şi religióse.

Cu tóte că partidul liberal şi partidele, realistă şi progresistă aliate cu ea, buciumă în lume contrarul, în realitate ca şi mai înainte, aşa şi acum representăm acele principii, cu carĭ am păşit în viéţa politică înainte cu 30 de anĭ. Şi carĭ sunt succesele nóstre politice? Óre nu s'au căştigat numai prin truda partidului naţional tóte învingerile culturale, naţionale şi politice ale poporului boem?

După-ce însĕ datorinţa cea mai înaltă patriotică a nóstră este a întinde representanţilor poporului posibilitatea, de-a progresa pe calea, ce singură duce la scop, ca un partid opoziţional demn, noi vom contribui la acésta chiar şi cu jertfa abnegaţiunei. Acesta este motivul, care ne îndupleca *sĕ nu păşim cu nicĭ un candidat* la viitórele alegerĭ.

Voim prin acésta sĕ contribuim la buna înţelegere în poporul nostru, la acea înţelegere, despre care partidul contrar ḑice, că singur numai noi o conturbăm. Cedând însĕ cu totul terenul în favorul partidului liberal, rĕmâne asupra lui şi tótă *responsabilitatea.*

Facem pasul acesta şi de aceea, pentru ca partidul contrar sĕ nu mai alégă candidaţĭ de aceia, carĭ duc o luptă fără nicĭ o considerare, ci sĕ alégă representanţĭ demnĭ şi onorificĭ de ai poporului. Noi însĕ partidul naţional, vom urmări cu atenţiune desfăşurarea mai departe a lucrurilor, şi nu vom denega sprijinul nostru decâte-orĭ va fi necesar în interesul poporului, fiind con-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Garibaldi.

De *Junius*.

(F i n e.)

Nu odată Garibaldi obicĭnuia sĕ ḑică cu óre-care mândriă: „Intréga Italiă scie şi póte dovedi, că sunt omul faptei; fapta însĕ e cea mai mare duşmană a vorbei.“ E de înţeles déră, décă nu simpatisa cu Cavour. Nu se póte discuta, că dintre doi, capul mai talentat şi mai genial era Cavour. Liberarea Italiei de sub domnia străină, realisarea unităţii, lui i-se póte mulţumi mai mult. Dér deşi Garibaldi n'a iubit pe Cavour, şi nu se prea încredea în el, findcă era diplomat şi politic, pentru care cuvêntul dat nu e obligător, totuşĭ n'avea Cavour sprijinitor mai fidel mai devotat şi mai muncitor, ca pe Garibaldi. Ei nu-şĭ comunicau planurile, căcĭ abia se întâlniau unul cu altul. Dér cu tóte acestea Garibaldi realisă ceea-ce gândea Cavour.

Revoluţia din Sicilia şi ocuparea Neapolului au hotărît sórtea Italiei. Sufletul acestei lupte legendare a fost Garibaldi. El a debarcat în Marsilia între astfel de împrejurărĭ şi cu astfel de pregătire, încât şi cei creduli şi puţin scrupuloşĭ ţineau drept o nebuniă acéstă problemă. Acéstă nebuniă însĕ a căştigat Italiei provinciile sudice: Sicilia şi Neapolul cu 11 milióne de locuitorĭ. Garibaldi a făcut minunĭ. Din cavalerul pribég a eşit cel mai mare conducĕtor revoluţionar al vécului nostru. Curagiul lui e legendar, liniştea lui sufletéscă în momentele cele mai critice e aprópe de neînchipuit. Ceea-ce a făcut el în Sicilia, de-am privi-o cu ochĭ cât de scepticĭ, va fi tot-déuna esemplul cel mai strălucit al órbei cutezărĭ şi al invenţiei militare nesĕcate. Luptându-se cu o óştire fórte preponderată şi regulată, şi-a condus voluntarii din victoriă în victoriă. Din Sicilia merge în Neapol şi a doua ḑi, după-ce regele de Neapol părăsesce capitala ţĕrii sale singur şi într'o trăsură închiriată, Garibaldi intră în Neapol, il ocupă în numele Italiei şi al regelui Victor Emanuel şi organiséză revoluţia. Italia oficiósă, Cavour, la îndemnul diplomaţiei europene protestéză contra lui Garibaldi, aruncând asupra lui rĕsponsabilitatea pentru încercarea acésta. Lui Victor Emanuel însĕ nicĭ prin minte nu-i trece sĕ scótă sabia contra lui Garibaldi; şi Garibaldi nicĭ pe un moment nu cade în ispita de-a se opri în calea sa victoriósă pentru protestările şi avertisările unora.

Representanţii cei mai perfecţĭ ai generaţiei, carĭ au creat unitatea italiană sunt: *Cavour, Mazzini şi Garibaldi.* Dorinţele naţionale însĕ au vorbit mai fidel din Garibaldi. Cunoscutul lui motto: *„Far Italia anche col diavolo“* (A crea Italia chiar şi cu ajutorul diavolului) a fost lozinca întregei naţiunĭ. Nu era în anii 60 putere mai mare, nume mai fărmecător în întrégă Italia, decât: Garibaldi. Décă nu era Italian atât de adevĕrat, décă ar fi fost în inima lui numai un picur de egoism şi vanitate, ar fi ridicat piedecĭ seriόse în calea lui Victor Emanuel şi a guvernului sĕu. El însĕ nu s'a amestecat în politică, şi îndată ce a încetat rĕsboiul s'a retras pe insula Caprera, de-órece nu era de loc multămit cu mersul lucrurilor. Nu-i încăpea în minte, ca atuncĭ, când el stă în fruntea unei armate victoriόse, ce de sĕ nu plece pentru ocuparea Veneţiei şi a Romei, de ce sĕ fiă silit a căsca gura la scrisele protestatóre ale diplomaţiei şi puterilor? De douĕ-orĭ a trebuit sĕ fiă arestat, fiind-să contra împrejurărilor voia sĕ ocupe Roma şi Veneţia. De altfel alte supĕrărĭ n'a făcut guvernului italian.

Deşi era de sentimente republicane, stima pe regele Victor Emanuel şi ocupă Sicilia şi regatul neapolitan în numele acestuia. Planul sĕu predilect era, ca pe cavalerescul rege de Sardinia, pe „primul ostaş“ al Italiei, sĕ-l proclame de rege al Italiei unite de pe capitoliul din Roma. Instinctul lui norocos i-a şoptit, că Italia nu póte fi unită decât ca regat constituţional; republica ar sdrobi-o Europa. Din causa acésta a ajuns în ceartă cu Mazzini, care-l acusa, că îşĭ négă principiile. Despre acésta cetim în Memoriul sĕu următórele: „Mĕ acusaţĭ, că nu proclamez republica, voi marĭ învĕţaţĭ, carĭ din odaia vóstră de scris dictaţĭ legea şi credeţĭ, că cunósceţĭ mai bine sentimentele poporului şi interesele lui, decât noi, carĭ l'am condus la victoriă. Deşi bine sciu şi din ḑi în ḑi apar dovedĭ, că dela monarchiă n'avem ce aştepta nimic salutar, totuşĭ cel ce susţine, că în 1860 trebuia proclamată în Palermo şi Neapol republica: — acela minţesce“.

Étă în trăsurĭ generale bărbatul, căruia naţiunea italiană i-a ridicat statuă pe Janiculus. Intre luptătorii Italiei unite pe câmpul de luptă şi în sala de consultare au fost mai marĭ talente, decât el; însĕ spadă mai bună şi inimă mai nobilă nicĭ una. Numele lui e vrednic sĕ fiă înregistrat între numele cele mai glorióse ale omenimei, fiind-că prin viéţa lui a dat un esemplu perfect despre iubirea de patriă.

T. H. P.

vinşi, *că nicĭ-odată un singur partid, ci numai poporul întreg unit îşi póte ajunge scopurile înalte.*

In numele bărbaţilor de încredere ai partidei naţionale: Dr. Fr. L. *Rieger*, Dr. Ant. *Steidl*, Ioan *Steidl*.

Ţarul Nicolae II.

Alaltăerĭ a fost prima aniversare a suirei pe tron a Ţarului Nicolae II al Rusiei. Incoronarea sa solemnă se va face în ḑiua de 30 Maiŭ 1896 la Moscova. Până atuncĭ — aşa află un ḑiar bine informat — Nicolae II se va sili sĕ menţie actualul status quo.

Asupra personalităţii tînĕrului Ţar, un înalt demnitar al Statului rus a comunicat următórele amĕnunte caracteristice:

Incă nu se póte gâci caracterul Ţarului, şi încă timp de un an, adecă până la încoronare, nu se vor cunósce intenţiile sale. In primul an al domniei sale împrejurările au făcut, ca Ţarul sĕ trăiască fórte retras şi sĕ vadă relativ fórte puţinĭ ómenĭ. Cu o silinţă de fier şi cu multă metodă, Ţarul a întrebuinţat însĕ anul acesta pentru a-se deprinde cu afacerile guvernului până în cele mai micĭ amĕnunte; nu a esistat anul acesta un cetitor mai zelos al desbaterilor consiliului de stat ale comitetului miniştrilor şi ale altor instituţiunĭ de ale statului. Adese Ţarul rĕmânea óre întregĭ la masa de lucru, pe când tînĕra Ţarină şedea în apropiere cu un lucru de mână.

Persóne, carĭ cunosc fórte bine pe Ţar, au convingerea, că acest al doilea an îl va întrebuinţa în tótă liniscea pentru a studia bine pe ómenii, carĭ îl înconjóră. După anul acesta nu vor mai esista îndoelĭ în chestii de guvernament. Ţarul va cunósce atuncĭ fórte bine pe toţĭ ómenii, cu carĭ va avea sĕ lucreze, le va indica direcţiunĭ positive şi va supraveghea esecutarea lucrărilor.

Se póte lesne înţelege, de ce Ţarul se teme încă de-a introduce inovaţiunĭ, şi că din causa acésta guvernul are adesea îndoelĭ. In simţĕmêntul de-a nu poseda încă o cunoscinţă aprofundată a persónelor şi situaţiunilor, Ţarul nu vrea încă sĕ manifesteze o independenţă mai mare. De nimic nu se teme mai mult decât de-a acorda unuia séu altuia o influenţă prea mare. Cu cât fiă-care dispune mai puţin de o influinţă reală, cu atât mai activă e fantasia cercurilor curţii spre a trage conclusiunile cele mai vagĭ din împrejurările cele mai micĭ.

Fiă-care amabilitate a Ţarului dobândesce o interpretare, pe care acesta nicĭ nu a gândit'o. Societatea înaltă din Petersburg clădesce întregĭ sisteme politice, când Ţarul învită pe unul séu pe altul la vênătóre séu primesce vr'o învitaţie; dér acésta e o plăcere particulară a acestei înalte societăţĭ, şi tótă lumea simte, că nimic nu se va sci până după încoronarea Ţarului.

Alegerile în municipii.

Tohanul vechiu, 4 Nov. n. 1895.

Stim. D-le Redactor! Cu inima revoltată şi plină de mâhnire vin sĕ vĕ raportez despre decursul alegerei celor trei membri comitatensĭ pentru cercul Branului (comit. Făgăraş), întêmplată astăḑĭ aicĭ.

Nu sciu ce sĕ condamn mai mult: ingerinţa fără sémĕn a amploiaţilor pretorialĭ şi comunalĭ, orĭ ignoranţa, în care órbecă sermanul nostru popor din causa lipsei de conducere. Preoţĭ şi învĕţătorĭ primesc pânea bietului popor, ér în schimb nu-i dau nicĭ măcar atâta lumină, ca sĕ pótă distinge şi preţui cele mai elementare drepturĭ cetăţenescĭ ale sale. Ne sciam stăpânĭ pe noi şi pe poporul nostru, căcĭ ne legănam în ilusia, că sucrescenţa tînĕră este lumina lumei şi pacea pămêntului românesc, dér ḑiua de adĭ ne-a făcut sĕ ne deşteptăm într'o amară desamăgire.

Audĭ, D-le Redactor! Cercul nostru de alegere stă din următórele comune şi alegĕtorĭ: Zêrnescĭ 57; Tohanul-vechiu 86, la olaltă *143;* apoi: Poéna-mĕrului 25; Tohanul nou 13; Holbac 7; Sohodol 10; Predeal 6; Pórta Bran 28; Moeciu de jos 16; Şimon 15; Moeciu de sus 4; Fundata 4; Şirnea 4; Peştera 6; Măgura 5. La olaltă *143.* Cu totul *286 alegĕtorĭ*, dintre carĭ 20—30 streinĭ (de alte naţionalităţĭ), apoi vre-o 25—30 amploiaţĭ comunalĭ, de-altmintrelea şi aceştia românĭ. Restul popor de baştină, Românĭ neaoşĭ şi independenţĭ. Din aceştia au votat 190 alegĕtorĭ şi au întrunit majoritatea ca aleşĭ: condidaţii ungurĭ *Dr. Benedek Artur* 129 voturĭ, George Babeş, cencelist al fisolgăbirĕului 123, Ioan Voda, notar în Poéna mĕrului 117. Ér candidaţii naţionaliştĭ: Nicolau Pop, 57 voturĭ, George Babeş, preot, 68, Ioan Strĕvoiu, preot, 44, Georg Enescu, preot, 32.

Din aceste cifre se vede, că cei trei candidaţĭ unguresci au reuşit cu majoritate copleşitóre de voturĭ, în timp ce candidaţii naţionaliştĭ n'au întrunit nicĭ pe jumĕtate atâtea voturĭ.

Cetitorilor le va păré bătĕtóre la ochĭ mai întâi de tóte anomalia, că pentru *trei* locurĭ libere avem aicĭ *patru* candidaţĭ naţionaliştĭ. Dér sĕ nu se mire nimenĭ, căcĭ e trébă românéscă. In faptă Românii au presentat numai trei candidaţĭ, ér d-l Enescu s'a vîrît între candidaţĭ fără voia nóstră, nu cu scopul direct, ca sĕ strice causei — deşi scia fórte bine, că prin o împărţire a voturilor numai strica póte, — ci pentru ca sĕ paraliseze reuşirea candidatului Strĕvoiu, lucru destul de condamnabil!..

Mai bine, — décă mai póte fi vorba de vre-un bine, — s'au purtat alegĕtorii din Zernescĭ şi după ei cei din Tohanul vechiu, carĭ deşi terorisaţĭ la culme, totuşĭ mai bine de jumĕtate au votat pentru candidaţii naţionaliştĭ. Mai numai din aceste comune s'au scos voturile candidaţilor noştri la carĭ s'au adaus şi unii preoţĭ şi învĕţătorĭ de prin alte comune, între carĭ amintesc cu onóre pe preoţii Puşcariu, Babeş, Manoiu Nicolae şi Ión Reit, la carĭ aşĭ mai puté adăuga şi pe preotul Enescu, întru cât acesta încă a luptat în tabĕra naţională. Apoi 2—3 învĕţătorĭ. Din Zêrnescĭ şi Tohanul vechiu atât preoţii, cât şi învĕţătorii au fost toţĭ la postul lor.

Poporul din celelalte comune a votat în massă pentru candidaţii unguresci. In deosebĭ *Branul s'a ilustrat splendid.* Din Poéna-mĕrului numai vrednicul ţĕran Ioan I. *Mănecuţia* a votat în partea nóstră, ceilalţĭ *toţĭ* au votat pentru candidaţii lui Benedek din Tohanul nou asemenea *toţĭ* alegĕtorii au votat pentru candidaţii streinĭ. Mai adauge 20 alegătorĭ streinĭ, apoi alţĭ vre-o 30 amploiaţĭ, carĭ deşi Românĭ, pentru a nu li-se lua însĕ ciolanul din gură, s'au presentat toţĭ în tabăra adversarilor noştri.

Culmea scandalului însĕ au atins'o următorii preoţĭ şi învĕţătorĭ, carĭ s'au presentat la urnă în tabăra adversarilor noştri.

Ioan Moşoiu, preot în Şimon, care cu câte-va ḑile înainte se lăuda prin colónele „Tribunei“, că el de 15 anĭ muncesce cu zel şi abnegaţiune pe terenul naţional. Intrebat, că pentru ce a votat cu contrarii noştri, el a rĕspuns, că „a fost silit, avênd mai multe daraverĭ.“ Der óre cu cine are un preot mai multe daraverĭ: cu poporul din a căruia pâne trăesce, orĭ cu fisolgăbirĕul, care e duşmanul poporului?

Preotul *Tulbure János* din Sohodol, care aflând, că nu se dau diurne celor aleşĭ, întrebă, că „óre pentru ce se înbulḑesc a fi aleşĭ şi *ăştialalţĭ*,“ adecă Românii naţionaliştĭ, din a căror tabără el nu făcea parte. „Vai lumii smintélă, căcĭ décă lumina este întunerec, cu cât mai mult întunerecul!...“

Aceştor preoţĭ cu crucea'n spate se alăturară şi următorii şubreḑĭ ai marelui Pestalozzĭ: Aron *Puşcariu*, învĕtător în Sohodol, George *Runcean*, înv. în Măgura, şi Ión *Băncilă*, inv. în Tohanul nou.

Aceştia sunt ómenii, carĭ avênd de-a face un serviciu causei adversarilor noştri s'au sciut presenta adĭ la urnă în tótă regula; erĭ însĕ, când fuseseră provocaţĭ a aduce şi causei nóstre culturale un serviciu presentându-se la adunarea despărţămêntului Asociaţiunei, ce s'a ţinut tot aicĭ, ei refusară acest serviciu. Şi totuşĭ aceştĭ ómenĭ trăesc din pânea poporului şi pórtă numele de conducĕtorĭ ai lui!! Dér sĕ trec acum la o altă caracteristică a alegerei de adĭ.

Eu o alegere atât de înfluenţată încă n'am vĕḑut. Sluşbaşii noştri românĭ, primarĭ şi notarĭ, în frunte cu fisolgăbirĕul Benedek, *pe 'ntrecute luau biletele din mâna alegĕtorilor noştri şi le schimbau cu altele, în favorul candidaţilor unguresci.* Alegetorii au protestat, si preşedintele alegerei, care era d-l advocat N. *Garoiu*, a şi semnat în protocol aceste casurĭ revoltătóre, carĭ singure sunt prea de-ajuns, pentru ca comisiunea verificătóre sĕ modifice alegerea.

Apoi prin decretarea şcólelor nóstre grăniţerescĭ ca şcóle comunale, deşi încă nicĭ nu ni-s'a notificat oficial acéstă decretare, şi deşi până adĭ ele stau sub oblăduirea de până acum, fisolgăbirĕul Benedek crede totuşĭ binevenit timpul, ca sĕ încépă cu terorisarea şi asupra învĕţătorilor noştri grăniţerescĭ. Aşa în ajunul alegerilor nisce căţĕluşĭ au denunţat pe d-l învĕţător al şcólei grăniţerescĭ din Tohan, *Nicolau Pop*, că prepară terenul în favorul candidaţilor naţionaliştĭ. La asta Benedek sĕ fi respuns: „*N'aveţĭ grijă, de-acum, el este în mâna mea!*“ Ameninţarea acésta a ajuns la urechile d-lui Pop, dér nu l'a spĕriat.

Când fu în ḑiua alegerei, Benedek întâmpină pe d-l învĕţător N. Pop cu cuvintele: „**D-ta eştĭ amploiat de stat** (sic!). **Eu am ordin de sus, ca numai funcţionarĭ sĕ alegem. Cer ca sĕ te conformezĭ acestui ordin!**“ — D-l Pop rĕspunse: „*Precum d-ta îţĭ aperĭ interesele şi naţiunea d-tale fiind amploiat, cu acelaş drept mi-le apĕr şi eu!*“

Impărtăşind casul acesta preşedintelui electoral, învĕţătorul Pop declară, că sub o astfel de presiune, nevoind a lucra în contra convingerei sale, se abştine dela vot. Declaraţia acésta s'a şi luat la protocol. Casul acesta a produs mare indignare în toţĭ alegĕtorii bine simţitorĭ, ce erau de faţă.

La sfîrşit, numĕrându-se voturile, *s'au aflat în urnă 194 voturĭ*, **cu 4 mai mult ca numĕrul total al alegetorilor votanţĭ**, — fapt, ce ilustréză abusurile şi necesitéză anularea alegerei.

Astfel se termină acéstă ḑi instructivă pentru noi. Las, ca onorabilii cetitorĭ sĕ-şĭ facă comentariile cum le place. Eu mai adaug numai, că nicĭ nu se fini bine actul alegerei, şi étă că *o musică ţigănéscă, comandată din Braşov, salută învingerea mamelucilor unguresci prin două cântărĭ unguresci.* Musica se postase tocmai înaintea localului primăriei, unde se făcuse alegerea. Acéstă serenadă batjocoritóre s'ar fi continuat, décă preotul local *George S. Thomas* n'ar fi protestat în ton energic, cerênd sĕ se alunge musica, care conturba activitatea comisiunei, ce nu-şĭ terminase încă agendele. — Étă batjocura, étă rĕsplata pentru purtarea servilă a Românilor la acésta alegere!

Musicanţii s'au dus apoi la cârciuma lui Ilisie Nemeş, unde s'au desfătat şi jubilat notarii şi primarii din Bran, cu scriitorul pretorial Babeş în frunte, şi cu sĕcătura din comuna nóstră Ión Berariu, care în decursul scrutiniului, bag sémă, ameţit de alcohol, vătĕma bunul simţ prin observărĭ ridicule şi neoneste, pentru care preşedintele fù silit a-l provoca la ordine.

Toma dela câmp.

Vocĭ asupra declaraţiunei ministrului-preşedinte Sturdza.

„*Pesti Napló*“, ḑiar ce stă în serviciul guvernului unguresc, ḑice despre declaraţiunea dela Iaşĭ între altele:

Este remarcabil în vorbirea dela Iaşĭ, că pe când fostul conducĕtor al oposiţiei negându-şĭ trecutul se alătură la principiul *neintervenţiunei*, pe atuncĭ el ia asupră-şĭ esplicarea politicei ligei şi în esplicarea sa însu-şĭ ofenséză principiul neinterventiunei. Ḑice adecă, că el şi soţii sĕi nicĭ-odată nu s'au gândit sĕ se amestece în afacerile interne ale Ungariei, ci au dorit numai, ca „în locul luptelor dintre Maghiarĭ şi Românĭ, în interesul amêndurora, sĕ păşéscă o înţelegere frăţéscă“. Acésta este o contraḑicere evidentă.

Trebue sĕ enunciăm, că D-l Dumitru Sturdza n'are de a dori nimic în ceea ce privesce cestiunile interne ale Ungariei, lupta séu înţelegerea frăţéscă, décă în adevĕr nu voiesce sĕ se amestece în cestiunile nóstre interne. Şi încă cu atât mai puţin ar avé ceva de dorit, cu cât nu dênsul este chiămat a judeca raporturile dintre supuşii valahĭ şi maghiarĭ din Ungaria. El simplamente n'are sĕ se intereseze de ce se întêmplă dincolo de graniţele României, la vatra nóstră.

Şi precum în agitarea sa oposiţională s'a manifestat în potriva nóstră reavoinţa sa împertinentă, ce tindea a strica bunele legăturĭ de vecinătate, tocmai aşa nu putem privi asigurările lui „frăţescĭ“ ulterióre, făcute din fotoliul de ministru-preşedinte, decât de *impertinenta unei bune pornirĭ oficióse.*

Tóte aceste, între alte împrejurărĭ nu numai că le-am respinge simplamente, ci am insista şi pe lângă un protest diplomatic, la ce ni-ar da destul prilegiu modul cum s'a tras faptul graţiării suverane a monarchului nostru în sfera adunării dela Iaşĭ, ca acolo sĕ fiă lăudat, prin urmare eventual sĕ formeze şi obiectul unei critice. Dér cu tóte că timbrăm ca importunitate acéstă lipsă de tact, totuşĭ ne linişţim cu atâta deóre-ce suntem convinşĭ, că d-l Sturdza n'a putut trece cu hainele uscate dela campania oposiţională nelealĭ la ţĕrmul de dincolo al lealităţii internaţionale: a trebuit sĕ-şĭ clădéscă un pod, a cărui picior e în apă, ér capul pe ţĕrmul estrem; acest pod a fost vorbirea dela Iaşĭ.

SCIRILE ḐILEI.

— 25 Octomvre.

La scandalul dela Dobriţin. Se scie, că pe la începutul anului curent, când Francisc Kossuth, fiiul „sântului“ dela Turin, îşĭ făcea turneul sĕu prin oraşele principale ale Ungariei, la un banchet dat în Dobriţin în onórea sa, lăutarii, imediat după un toast ţinut pentru monarchul, începură a cânta „Jajj de hunczut a német“. Faptul acesta, — neputêndu-se face din el muşama, cum de regulă au datină compatrioţii noştri maghiarĭ a face în casurĭ de acestea — fiind privit ca deliot de laesa Majestate, tribunalul din Budapesta a fost încredinţat cu purtarea procesului. In decursul timpului au fost ascultaţĭ toţĭ lăutarii din orchestra respectivă, apoi servitorimea din localul, în care s'a dat banchetul, şi aprópe tóte persónele, carĭ au luat parte la banchet. Şi ce s'a constatat? Aceea, că lăutarii, după toastul ridicat monarchului, au intonat imediat un tuş, şi numai după aceea au cântat melodia incriminată, nesciind pentru cine se strigă „éljen“; mai departe, că lăutarii n'au fost provocaţĭ de nimenĭ, sĕ cânte acea melodiă; şi în fine că publicul n'a aplaudat la auḑul melodiei. In urma acésta tribunalul din Budapesta a sistat procedura penală. Ce sĕ mai ḑică omul la tóte acestea? Fiă-cine îşĭ póte trage conclusiunile sale din faptul acesta.

—o—

Podul de peste Dunăre. In numĕrul cel din urmă dela 12 Octomvre 1895, „*L'Illustration*“ din Paris aduce o frumósă ilustraţiune a podului de peste Dunăre, înaugurat la 26 Septemvre a. c., precum şi o ilustraţiă a capului podului din partea despre Dobrogea. Aceste ilustraţiunĭ sunt însoţite de-o descriere scurtă, dér substanţială făcută de D-l *N. I. Païano*, inginer de mine, vechiu elev al şcólei politechnice şi al şcólei de mine din Paris. Cetitorii noştri sciu, că D-l Païano, care a asistat şi ca representant al numitului ḑiar frances la serbările înaugurării, a publicat deja în numĕrul dela 11 Mai a. c. al „Ilustraţiunei“ o interesantă descriere despre lucrările de construcţiă ale acestui grandios pod.

—o—

Intrunirea conservatorilor. Alaltăerĭ, la órele 2, s'a ținut, în localul Clubului Conservater din Bucurescĭ, o întrunire, la care au luat parte tóte căpeteniile partidului conservator din România, membrii clubului și delegațĭ din județe — în total 250 de persóne, după cum dice „Timpul". După discursurile d-lor Lascar Catargiu, General Manu, G. Cantacuzino, Al. Lahovari, Take Ionescu, N. Filipescu și Racoviță, s'a ales un comitet central electoral pentru tótă țéra, compus precum urméză: Lascar Catargiu, G. Gr. Cantacuzino, Gen. G. Manu, Al. Lahovari, Take Ionescu, C. Olănescu, Gr. Triandafil, M. Balș, G. Bădișteanu, Ioan Lahovari, Al. Catargi, N. Filipescu, C. Arion, I. Ciuflea, V. Brătianu, Ioan Alexandrescu, Th. Văcărescu, Gr. Tocilescu, D. Cesianu, M. Deșliu, G. Em. Lahovari și Al. Ciurcu.

—o—

Antisemitismul la universitatea din Pesta. „Magy. Hirlap" spune, că tinerimea universitară din Budapesta e împărțită astădĭ în dóuĕ tabere, liberală și antiliberală. S'a transformat, dice, și o parte a tinerimei nóstre s'a băgat slugă la austriacĭ, adoréză pe un Lueger, proclamând ura de rassă. De un an de dile bântue între tinerĭ antisemitismul. Ei au un club antisemit, de care n'a sciut nimic până acuma rectoratul. Acest club residă în secret în „Egyetemi Kör". Aicĭ se împart bilete micĭ verdĭ cu inscripțiunea: „Gaz zsidóban a legnagyobb baj, nem a vallás, hanem a faj — Le a zsidokkal Hepp! Hepp!" (Cel mai mare rĕu este nemernicia Jidovilor, nu religiunea ci rassa. Jos cu jidovii, Hepp! Hepp!) Președintele societății Árthur Komlossy, interpelat de juristul R. Schulhof sĕ-i dea esplicărĭ despre acésta, n'a rĕspuns, și a lăsat nerĕspunse și dóuĕ scrisorĭ. In urmă Schulhof a tras la rĕspundere pe Komlossy, ér acesta i-a dat un rĕspuns vătămător. Atuncĭ Komlossy l'a provocat. S'au duelat alaltăerĭ amêndoi cu săbiile și Komlossy a fost rănit. Așa s'a terminat de-ocamdată incidentul.

—o—

Retragerea din circulațiă a monetelor de 20 și de 4 cr. Conform ordinațiunei ministrului de finance, monetele de argint de 20 cr. și cele de aramă de 4 cr., vor fi primite de cassele și oficiele de stat numai până la 31 Decemvre 1895. Prin urmare aceia, carĭ posed astfel de monete, sĕ și-le inschimbe de timpuriu, ca sĕ nu rĕmână în pagubă.

—o—

Musica militară va concerta mâne séră (Joi) la otel „Europa", cu care ocasiune se vor cânta și unele piese nóuĕ. Inceputul la $7\frac{1}{2}$ óre. Intrarea 30 cr.

Solidaritatea tinerimei române, sêrbe și slovace.

(Fine)

După-ce aplausele se mai domoliră, d-l *Ioan Scurtu*, stud. fil. ținŭ o vorbire pentru poporul sêrbesc, dicênd cam următórele:

„Lupta nóstră împotriva celor, carĭ tind la nimicirea esistenței naționale a celor trei popóre din acéstă nefericită țéră, este purtată mai stăruitor și mai intensiv dela înaugurarea dualismului incóce. Cu tóte aceste abia acum, după mai bine de un pătrar de secol, ne-am aliat toțĭ aceia, carĭ împreună îndurând nelegiuite obidirĭ, am avut curagiul a resista resolut dușmanuluĭ. Forțele nóstre, sleite aprópe de atâtea incordărĭ istovitóre, au primit o nouĕ și regenerătóre viéță prin alianța înaugurată la 10 Aug. n. c. A fost greu, sĕ renunțăm fiă-care la tradițiile speciale, la considerațiunĭ particulare și sĕ ne aliăm pentru o acțiune comună. Dér și mai anevoios a fost, sĕ desconsiderăm uneorĭ micĭ interese în fața marelui interes național. In deosebĭ Sêrbii, bunii noștri amicĭ, divisațĭ prin nefaste împrejurărĭ, au trebuit mai întâi sĕ se unéscă ei între ei, în interesul alianței comune a naționalităților. Numai ast-fel s'a putut pune temelia prețiósei nóstre aliante, dela care mântuirea némurilor nóstre obidite o așteptăm!

„Din aceste motive cu recunoscință le suntem datorĭ Sêrbilor din Ungaria, pe carĭ îi salut în numele tinerimei universitare din Budapesta!"

După acestea se ridică d-l *Aurel Vlad* și cu mult avênt, într'o vorbire pentru poporul slovac, spuse cam următórele:

Sistemul de guvernare, nefast și esclusivist, ce domnesce acum la noi, apasă cu putere dogoritóre asupra naționalităților nemaghiare. Dér nicĭ unul dintre cele trei popóre aliate n'a suferit atâtea prigonirĭ și n'a simțit puterea acestui sistem nemilos manifestându-se cu atâta turbare, ca frații slovacĭ, căcĭ nicĭ unui popor dintre cele aliate nu li-s'au luat ca și fraților slovacĭ copiii mititei din brațele mamelor, ducêndu-i în pustietățile Ungariei, ca sĕ-ĭ maghiariseze. Dér orĭ-cât de nemilóse au fost loviturile crude ale dușmanului, ei au resistat cu bărbăție! Admirația'ĭ se cuvine acestui popor, pe ai cărui vrednicĭ fii îi salut eu astădĭ!"

D-l Victor *Branisce*, st. jur., într'o entusiastă vorbire, în limba germană, aduse la cunoscința adunării, că fiind în temnița din Vaț, neînfrânții martirĭ: *Dr. V. Branisce* și *Isidor Zsiak*, ei de acolo salută cu drag tinerimea naționalităților aliate, adunată la „séra de înfrățire!"

Cuvintele aceste aflară un rĕsunet viu în inimele universitarilor, ale căror aplause nu mai voiau sĕ înceteze.

Abia într'un târdiu, mai potolindu-se aplausele, a putut esecuta corul în 4 vocĭ al universitarilor românĭ, condus de zelosul jurist *I. Cadariu*, un drăgălaș cântec național, care plăcu peste mĕsură aliaților sêrbĭ și slovacĭ.

Urmă apoi un frumos toast rostit de d-l *Pilici* (sêrb) pentru cunóscerea reciprocă, după care întréga adunare intonă cântecul studențesc „*Gaudeamus igitur.*" Luă acum cuvêntul *D-l Dolean*, student în drept, care într'o pătrundĕtóre vorbire accentuă, că devisa tinerimei trebue sĕ fiă urmărirea consecuentă și tot mai persistentă a luptei naționale până la isbândă. Nesfârșite urale de „*Zivio*", „*Nazdar*", „*Sĕ trăiască*"! urmară acestei vorbirĭ.

D-l *Chendi* se ridică acum din nou și constată cu adêncă emoțiune, că un popor asemenea prigonit, *Sașii*, până acum s'au ținut departe de acțiunea comună a celor trei naționalitățĭ. Propuse decĭ, sĕ se adreseze din partea tinerimei slovace, sêrbe și române *un apel către colegii sașĭ*. Ideea acésta fŭ primită în principiu cu unanimitate.

Urmă o frumósă cântare esecutată cu multă pricepere de corul Slovacilor, după care luă cuvêntul d-l *Fl. Muntean*. După ce făcu o reprivire asupra luptelor nóstre din anul epocal 1848 până astădĭ, d-sa propuse a se trimite *telegrame de aderență* bărbaților conducĕtorĭ ai naționalităților aliate. Propunerea se primesce cu însuflețire și se stabilesce textul urmăror: „Tinerimea dela universitatea din Budapesta a naționalităților aliate, din incidentul „serii de înfrățire," ținută astădĭ, vĕ salută cu entusiasm ca pe luptătorii însuflețițĭ și devotațĭ ai naționalităților oprimate. Resoluțĭ a sta pururea neclintițĭ în apĕrarea și eluptarea libertății nóstre naționale, chiar și în fața celor mai vehemente atacurĭ, dorim isbênda causei nóstre prin prețiósa D-vóstre conlucrare. Pentru tinerimea aliată: Dr. *Pavlovich, Maniu, Bazowsky.*"

Acéstă telegramă s'a trimis D-lor Dr. Gavrilă, Dr. Polit, Dr. Stefanovici, Dr. Mudron și comitetului național român prin d-l Dr. Rațiu.

Urmară apoi mai multe cântărĭ românescĭ, sêrbescĭ și slovace, carĭ au potențat la estrem neprihănita însuflețire a universitarilor aliațĭ.

O surprindere fórte plăcută produseră următórele cuvinte, pe carĭ le rosti președintele Slovacilor, d-l Bazowsky, către universitarii românĭ: „Frațĭ Românĭ! Declarăm astădĭ și de a nóstră frumósa vóstră devisă: „*Totul pentru națiune.*" D-l Oki (sêrb) deasemenea salută în câte-va cuvinte românescĭ pe universitarii românĭ. La aceste călduróse dovedĭ de dragoste frățéscă rĕspunse d-l *Dolean* în câte-va cuvinte slovăcescĭ și d-l *Biberea*, în câte-va cuvinte sêrbescĭ. D-l Biberea continuă apoi românesce, îndemnând pe toțĭ universitarii aliațĭ la o manifestațiune demnă din incidentul mileniului. Numeróse aplause aprinseră la audul acestor cuvinte.

Mai toastă și d-l Zaturetzsky (slovac) pentru damele române, pe carĭ le-a avut ocasiunea, de-a le cunósce personal și pe carĭ le admiră pentru patriotismul lor, precum și d-l Fajnor (slovac) mulțămind universitarilor românĭ pentru salutara lor inițiativă.

In sfêrșit d-l *A. Vlad*, încheiând bogatul șir al discursurilor, ținŭ o frumósă vorbire pentru cei doi întemnițațĭ din Vaț, cărora propuse a li-se trimite câte o telegramă de aderență, ceea ce se și primi unanim. Telegrama s'a espedat d-lor Dr. V. Branisce și Isidor Zsiak, condamnațĭ în ultimul proces al lui „Narodnie Noviny", având textul următor: „Tinerimea dela universitatea din Budapesta a naționalităților aliate, din incidentul „serii de înfrățire", ținută astădĭ, vĕ salută, martir al causei nóstre, torturat în întunecimea temniței pentru nobile idealurĭ. Pentru tinerimea aliată:

Dr. *Pavlovich, Maniu, Bazowsky*"

După acestea cei trei președințĭ încheiară, fiă-care prin câte-un discurs rostit în limba maternă, partea oficiósă a petrecerei, care a decurs cât se póte de imposant, până la órele 12 din nópte. Urmă apoi partea intimă a petrecerii, care dură nespus de viciu până târdiu. Sensațiune a produs în decursul părții intime a petrecerii d-l *Bresni*, (slovac), jurist, care ținŭ un discurs latinesc despre colegialitatea, care trebue sĕ domnéscă totdéuna între tinerii universitarĭ ai naționalităților aliate.

Cu cele mai plăcute amintirĭ și cu sacrul foc al naționalismului, și mai viu în inimĭ ne-am depărtat cu toții dela frumósa séră de înfrățire, firm convinșĭ, că décă vom lupta întotdéuna unițĭ, resolut și energic, vom învinge asupra adversarului:

„Căcĭ vultur sĕ fii, un colos,
Cu aripĭ de repedĭ furtune
Și cuibul în cer de l'ai pune
D'acolo noi date-vom jos!!

Ritmic.

Convocărĭ.

Reuniunea învĕțătorilor românĭ gr. ort. din districtul Sas-Sebeș își va ține adunarea sa generală în dilele din *4 (16) și 5 (17) Noemvre a. c. în orașul Sas-Sebeș.* La acéstă adunare generală se învită toțĭ membri acestei reuniunĭ, precum și toțĭ amicii și binevoitorii causei școlare.

Programa: 1) Sâmbătă în 4 (16) Noemvre a. c. la 10 óre a. m. învocarea Duchului sânt; deschiderea adunării și constatarea membrilor presențĭ. 2) Raportul comitetului central despre activitatea sa dela ultima adunare generală, dinpreună cu raportul cassarului și al bibliotecarului. 3) Alegerea unei comisiunĭ pentru censurarea acestor rapórte. 4) Insemnătatea higienei în școla poporală în general; prelegere practică din acest obiect. 5) Inportanța economiei casnice la Românĭ, — disertațiune. 6) Insemnătatea electricității în general; prelegere practică pentru curs V și VI din acest obiect. 7) Prelegerĭ practice: a) din religiune pentru curs I. b) Computul pentru curs IV. 8) Raportul comisiunei de sup. pt. 2. 9) Curenții.

Din ședința comitetului central al reuniunei înv. rom. gr. ort. din districtul Sas-Sebeș, ținută în 30 Octomvre 1895 n.

Z. Mureșian, preș. *N. Todea*, notar.

Adunarea generală a despărțĕmêntului XII (Alba-Iulia) al „Asociațiunei transilvane dentru literatura română și cultura poporului român" se convócă prin acésta în opidul *Teiuș* pe Mercurĭ 8/20 *Noemvre* 1895 în sala școlei române de fetițe la 10 óre a. m.

Obiectele: 1) Deschiderea adunărei prin directorul sĕu. 2) Cetirea raportului despre activitatea comitetului în anul espirat. 3) Raportul cassarului despre rațiociniul din 1894. 4) Raportul aceluiași despre intratele și eșitele din 1895. 5) Alegerea unei comisiunĭ pentru incassarea taxelor dela membrii vechĭ și noi. 6) Alegerea unei comisiunĭ pentru esaminarea rațiociniului pe anul 1894. 7) „*Cum sĕ ne potrivim ca la bine sĕ eșim*", disertațiune de Nicolau *Ivan.* 8) „*Bogățiile Ardélului*", disertațiune de Silvestru *Moldovan.* 9) Rapórtele camisiunilor alese sub p. 5 și 6. 10) Destinarea locurilor pentru agenturĭ. 11) Inchiderea Adunărei.

Toțĭ membrii Asociațiunei de pe teritoriul despărțĕmêntului și toțĭ binevoitorii culturei némului nostru sunt învitațĭ a lua parte.

Alba-Iulia, 1 Noemvre n. 1895.

Din ședința comitetului despărțĕmêntului XII al Asociațiunei:

Simeon Micu, director. **Nicolau Ivan**, actuar.

Scirĭ telegrafice.

Budapesta, 6 Noemvre. Clubul *disidenților* hotărî a primi în general bugetul, dér a *nu* vota legea bugetului. Partidul *național nu-l primesce* bugetul nicĭ în general.

Budapesta, 6 Noemvre. La bursele din strĕinătate au decurs erĭ din nou slab afacerile. Din Berlin se anunță o mare cădere în curs.

Praga, 6 Noemvre. *Toți Omladiniștii*, carĭ erau încă închișĭ, *au fost amnestiațĭ.*

Constantinopol, 6 Noemvre. Toțĭ ambasadorii marilor puterĭ merseră pe rênd, unul câte unul, la Pórtă și o *recercară cu insistență*, sĕ ia neamênat mĕsurĭ pentru *restabilirea ordinei*, căcĭ din potrivă puterile se vor *înțelege* asupra mĕsurilor ce vor fi de luat.

DIVERSE.

Trandafirii cei mai frumoșĭ din lume. In timpul de acum se susține, că în California sunt cei mai frumoșĭ trandafirĭ. Câmpurile celea mai bogate de trandafirĭ ale acestei țerĭ sunt cu deosebire ținuturile: San Gabriel și Pomana, unde atâtea tufe sunt și încă atât de bogate în florĭ, încât casele sătenilor și edificiele avuților sunt acoperite cu totul de ele. Parcul *Skinner* este ornat cu 178 variațiunĭ de rose, carĭ tóte înfloresc în decurs de 6—8 sĕptĕmânĭ. Parcul acesta e cel mai frumos din întrégă California, în care florile prin farmecul și mirosul lor plăcut formézá un adevĕrat paradis pe timpul înfloririei. Unele tufe de rose sunt așa de marĭ, încât ocupă un spațiu dela 15—20 m. pătrațĭ.

Pădurea cea mai mare. In Siberia se află cea mai mare pădure din lume. Un teritoriu colosal e acoperit cu pădure de brad, tei și de cedru, în estensiune de 1000—1700 mile pătrate lățime și 3000 mile lungime; pădurea se estinde dela șesulObi către apus, până la văile Indigirce; acopere văile rîurilor Ienisei, Dlenek, Lena și Iana. Sunt mii și mii de kilometri pătrațĭ unde n'a călcat încă picior omenesc. Lemnele cresc dese unul lângă altul și ajung la o înălțime chiar și de 150 urme. Radele palide ale sórelui de nord nu pot străbate printre coróanele dese ale arborilor, și lemnele așa sunt de dese unul lângă altul încât aflându-te în ea ar fi imposibil sĕ te poțĭ orienta. Nicĭ vênătorii de meseriă cei mai esperțĭ nu cutéză să intre în acea desime, fără ca în urma lor sĕ nu-șĭ facă în continuu semne pe arborĭ, căcĭ décă cine-va se pierde prin aceste pădurĭ, în vecĭ nu mai iese din ele. Nicĭ cei născuțĭ în părțile acelea nu cutéză a intra în aceste pădurĭ dese.

Literatură.

La institutul de editură Ralian și Ignat Samitca, Craiova, va apăre în curênd: Nr. 10, Biblioteca de Popularisare, geniala operă critică: *Omenĭ și scrierĭ de Geory Brandes.* Nr. 11, Biblioteca de Popularisare: *Din cartea cântecelor*, poesii de H. *Heine*, traduse de G. D. *Pencioiu.*

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 5 Noemvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	120.60
Renta de coróne ung. 4%	98.70
Impr. căil. fer. ung. în aur $4\frac{1}{2}\%$	124.25
Impr. căil. fer. ung. în argint $4\frac{1}{2}\%$	100.80
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.80
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.65
Bonurĭ rurale croate-slavone	—.—
Imprum. ung. cu premii	156.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	143.—
Renta de hârtie austr.	100.—
Renta de argint austr.	100 20
Renta de aur austr.	121.15
Losurĭ din 1860	151.50
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	1042.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	463.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	385.80
Napoleondorĭ	$9.58\frac{1}{2}$
Mărcĭ imperiale germane	58.90
London vista	120.70
Paris vista	47.87
Rente de coróne austr. 4%	100.80
Note italiene	45.20

Cursul pieţei Braşov.

Din 6 Noemvre 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.52	Vênd.	9.54
Argint român.	Cump.	9.45	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.55	Vênd.	9.58
Galbenĭ	Cump.	5.65	Vênd.	5.70
Ruble rusescĭ	Cump.	$128.\frac{1}{2}$	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.78	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Anunciurĭ
(inserţiuni şi reclame)

Suntŭ a se adresa subscrise, administratiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administr. „Gazeta Trans."

Birourile: Têrgul boteler nr. 22, etagiul I.
Orele de cassă dela 8—1.

ABONAMENTE
LA
„GAZETA TANSILVANIEI"

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe treĭ lunĭ	3 fl. —
Pe şése lunĭ	6 fl. —
Pe unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe treĭ lunĭ	10 fr.
Pe şése lunĭ	20 fr.
Pe unŭ anŭ	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ	2 fl. —
Pe şése lunĭ	1 fl. —
Pe treĭ lunĭ	50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe anŭ	8 francĭ.
Pe şése lunĭ	4 francĭ.
Pe treĭ lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate poştale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arăta şi poşta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei."

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.